

Bouwstoffenbesluit & wegfunderingen

Met de invoering van het Bouwstoffenbesluit dreigt het hergebruik in situ moeilijk te worden. Om het bevoegd gezag voldoende zekerheid te bieden over de milieuhygiënische kwaliteit van een (gebonden) wegfundering wordt een benadering voorgesteld.

Inmiddels mag er van worden uitgegaan dat alle betrokkenen in de wegenbouw bekend zijn met het Bouwstoffenbesluit. Dus ook dat duidelijk is dat van elk nieuw werk, waaronder de wegfundering, moet worden aangetoond dat het aan de milieuhygiënische eisen voldoet. Voor producten die helder en eenduidig zijn te beschrijven is certificering een voor de hand liggende methode. De asfaltbranche heeft het voortouw genomen om de hele productgroep via clustercertificering collectief te beoordelen. Het daaraan verbonden certificaat geldt als voldoende zekerheid voor het bevoegd gezag over de milieuhygiënische kwaliteit van asfaltverhardingen. Voor BSA-granulaten is de nationale beoordelingsrichtlijn (BRL) 2506 de basis voor certificering van afzonderlijke bedrijven. Deze voorbeelden van productgroepen hebben een proces waarbij de ingangscategorie, (tussen)opslag, bewerking(en) en afleveringscontrole zijn te beschrijven. Ook hebben ze een groot marktvolume.

Probleem

Helaas zijn niet alle producten even eenduidig te beschrijven. Vooral bij hergebruik in situ is het opstellen van een BRL en een daarop gebaseerd certificaat niet eenvoudig. Zowel de basisproducten, het aanwezige materiaal, als de uitvoeringsmethoden kennen een grote variatie. De marktomvang is onvoldoen-

de om een algemeen te beschrijven systeem in de vorm van een BRL op te stellen. Daarbij komt dat het grootste voordeel van hergebruik niet bij het bedrijfsleven maar bij de opdrachtgevende overheid ligt. Het bedrijfsleven kan de kosten van algemene certificering daarom niet in de prijzen doorberekenen. Ook voor de diverse overheden is niet mogelijk om de certificering uit te werken. Hergebruik in situ voldoet in optima-forma aan één van de uitgangspunten van het Bouwstoffenbesluit: bevordering van hergebruik. De eisen aan de handhaving van ditzelfde Bouwstoffenbesluit bedreigt gelijktijdig deze al jarenlang zeer gewaardeerde uitvoeringsmethode. Ook omdat de uitslag van de proeven op gebonden wegfunderingen (vormgegeven producten) 64 dagen op zich laat wachten.

Een oplossing

In principe bestaat er geen verschil tussen hergebruik in situ of afvoeren naar een vergunde inrichting. In beide gevallen moet worden aangetoond dat het materiaal milieuhygiënisch voldoet. Vanuit deze visie heeft de TC Funderingen van VBW-Asfalt in overleg met SBK en de Vereniging Stadswerk Nederland een schema opgesteld waaruit duidelijk blijkt welke stappen en procedures achtereenvolgens gevolgd moeten worden. Uitgangspunt is dat de wegbeheerder verantwoordelijk is voor

het aantonen van de milieuhygiënische kwaliteit van het te hergebruiken materiaal. De aannemer draagt de verantwoordelijkheid om tijdens de uitvoering alle activiteiten, waaronder het eventueel toevoegen van bouwstoffen, op controleerbare wijze vast te leggen. De gegevens worden als onderdeel van de eindcontrole overhandigd aan de opdrachtgever. Voor het bevoegd gezag moet dit dossier voldoende informatie bieden om zekerheid te krijgen over de milieuhygiënische kwaliteit van het eindproduct.

Uitwerking

De diverse stappen zijn in het bijgevoegde schema weergegeven. Uit dit schema volgt dat de opdrachtgever verantwoordelijk is voor het eindresultaat. Of, en in hoeverre, delen worden uitbesteed aan derden valt buiten het principe. De activiteiten van derden, zoals de uitvoering door de aannemer of levering van aanvullende bouwstoffen, moeten wel eenduidig en controleerbaar worden vastgelegd. Daaronder valt ook de omvang en aard van het milieuhygiënisch onderzoek op de bestaande constructie. Dit kan per werk sterk verschillen afhankelijk van de historische ontwikkeling. Is het een weg waarvan veel bekend is en over de hele lengte een gelijke opbouw heeft of zijn er nauwelijks gegevens en zijn er veel lokale verschillen? Dat al bij het ontwerp alle gegevens beschikbaar zijn, is een ideale situatie die in de praktijk niet altijd haalbaar is. Om de aanbiedingen bij de inschrijving te kunnen vergelijken moet het bestek duidelijk aangeven wat van de aannemer wordt verlangd. Een keuringsplan voor de civieltechnische aspecten kan daarbij worden uitgebreid

met de in het bestek vermelde milieuhygiënische beoordeling. De aannemer kan pas daadwerkelijk aan de slag als er voldoende zekerheid bestaat over de milieuhygiënische kwaliteit van de aanwezige bouwstoffen. Over het algemeen zal de aannemer voor aanvullende bouwstoffen een kwaliteitsverklaring op basis van een certificaat leveren.

Gebonden wegfunderingen

In heel veel situaties betreft het hergebruik in situ een gebonden wegfundering. De te gebruiken bindmiddelen vallen in het schema onder de groep aanvullende bouwstoffen. Er wordt van uitgegaan dat als deze bindmiddelen voldoen, het gebonden product zeker zal voldoen. Bij bitumen vormt zich een laagje rond de korrels waardoor uittreding van componenten afneemt. De binding met cement vormt een matrix waarin mogelijk schadelijke stoffen worden ingesloten. Cement wijzigt wel de pH-waarde (zuurgraad) waardoor zware metalen neerslaan tot onoplosbare verbindingen. Daardoor is de kans op beïnvloeding van de bodemkwaliteit nog verder afgenomen.

Aanbeveling

De voorgestelde aanpak is algemeen en moet per werk worden uitgewerkt. Overleg met het bevoegd gezag vooraf is daarom gewenst. Daarbij is uitwerking van de inventarisatie (monsterneming, aard en omvang proeven) en de wijze waarop tijdens het proces de toetsingen worden geborgd van belang. Het algemene keuringsplan van de TC Funderingen van VBW-Asfalt is uit te breiden met de keuringen die vanuit het Bouwstoffenbesluit worden verlangd.

Besluit

De voorgestelde benadering verdeelt de inspanningen (kosten), verantwoordelijkheden en resultaten (opbrengsten) goed over de partijen. Het is aan de opdrachtgever om na te gaan of de extra inspanningen die per werk moeten worden geleverd opwegen tegen de voordelen. De voordelen bestaan uit een besparing op afvoeren van geschikte grondstoffen en de levering van nieuw materiaal.

